

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/360,Wystawa-i-sesja-naukowa-Wypedzeni-przypedzeni-Kształtowanie-sie-nowego-spoleczen.html>
31.03.2026, 23:12

Wystawa i sesja naukowa „Wypędzeni, przypędzeni... Kształtowanie się nowego społeczeństwa na Warmii i Mazurach w latach 1945-1949” - Olsztyn, 12 listopada 2003 r.

14.11.2003

W dniu 12 listopada 2003 r. w Olsztynie otwarta została wystawa „Wypędzeni, przypędzeni... Kształtowanie się nowego społeczeństwa na Warmii i Mazurach w latach 1945-1949”, przygotowana przez olsztyńską Delegaturę Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku oraz Archiwum Państwowe w Olsztynie.

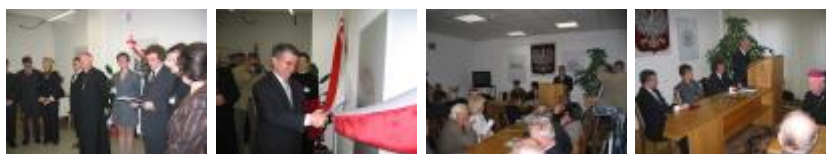
Honorowy patronat nad wystawą objął Metropolita Warmiński J.E. Ks. Arcybiskup Edmund Piszcz. Udział w otwarciu wystawy oraz w konferencji naukowej wzięli m.in. Prezes IPN prof. dr hab. Leon Kieres, Naczelnny Dyrektor Archiwów Państwowych prof. dr hab. Daria Nałęcz, wicewojewoda warmiński Hanna Bojarska, prezydent Olsztyna Czesław Jerzy Małkowski oraz prorektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, dyrektor Ośrodka Badań Naukowych prof. dr hab. Stanisław Achremczyk, dyrektor Biura Edukacji Publicznej IPN w Warszawie dr hab. Paweł Machcewicz, członek kolegium IPN prof. dr hab. Andrzej Friszke, biskup Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego Rudolf Bażanowski oraz liczni parlamentarzyści.

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej prof. Leon Kieres stwierdził, że deportacje po II wojnie światowej nie były wymysłem Polski, a konsekwencją Jałty i zaapelował o utworzenie Europejskiego Centrum Badania Zbrodni Totalitarnych. J.E. ks. Arcybiskup Edmund Piszcz podkreślił w swoim wystąpieniu rolę dochodzenia do prawdy w pojednaniu polsko-niemieckim.

Prof. Leon Kieres przypomniał też fragment własnego życiorysu, kiedy tuż po wojnie musiał – wraz z rodziną – opuszczać Kresy Wschodnie. Przygotowaną wystawę prof. Leon Kieres nazwał wyjątkową i unikatową i wyraził życzenie, by została pokazana w innych miastach północnej i zachodniej Polski.

Wystawa prezentuje zdjęcia i dokumenty z archiwów IPN, Archiwum Państwowego w Olsztynie oraz ze zbiorów prywatnych. W układzie chronologicznym pokazuje pierwsze wysiedlenia ludności polskiej z Warmii i Mazur po kampanii wrześniowej, wywózki na roboty przymusowe, deportacje na Syberię, powojenną ewakuację ludności Prus Wschodnich do Niemiec po decyzji wielkich mocarstw i osadnictwo wysiedlonych z Polski południowo-wschodniej w ramach Akcji „Wisła”.

Podczas sesji naukowej, w której wystąpiło dziesięciu referentów dyskutowano o historii i kształtowaniu się lokalnych społeczności na Warmii i Mazurach oraz o dzisiejszym spojrzeniu na temat wypędzeń.

Swoje referaty wygłosili:

● Migracje na ziemiach pruskich na przestrzeni dziejów – prof. dr hab. Stanisław Achremczyk

•
Zasiedlenie Obwodu Kaliningradzkiego po 1945 r. – prof. Jurij Kostiaszov

•
Transfer ludności polskiej z Wileńszczyzny na Warmię i Mazury po II wojnie światowej – prof. dr hab. Bohdan Łukaszewicz

•
Wysiedlenia warmińskich duchownych po 1945 r. – prof. dr hab. Andrzej Kopiczko

•
Działalność Archiwum Państwowego w Olsztynie na rzecz nauki i społeczeństwa Warmii i Mazur w latach 1948-2003 – Józef Judziński

•
Osadnictwo wojskowe na Warmii i Mazurach – dr Witold Gieszczyński

•
Polscy czy niemieccy ewangelicy – Kościół ewangelicko-augsburski wobec wiernych na Mazurach po 1945 r. – dr Grzegorz Jasiński

•
Deportacje ludności cywilnej Prus Wschodnich do pracy w głąb Rosji w 1945 r. (na podstawie wspomnień) – dr Jan Chłosta

•
Ludność ukraińska na Warmii i Mazurach – pierwsze lata – dr Igor Hałagida

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

